

SPORAZUM MED REPUBLIKO SLOVENIJO IN REPUBLIKO SRBIJO O SOCIALNEM ZAVAROVANJU

Republika Slovenija in Republika Srbija v prizadevanju, da bi uredili medsebojne odnose na področju socialnega zavarovanja, skleneta naslednji sporazum:

I. DEL SPLOŠNE DOLOČBE

1. člen

Opredelitev pojmov

(1) V tem sporazumu pomenijo izrazi:

1. »Slovenija« – Republika Slovenija,
»Srbija« – Republika Srbija;
2. »državljan«
– za Slovenijo – državljan Republike Slovenije,
– za Srbijo – državljan Republike Srbije;
3. »pravni predpisi«
zakoni in drugi predpisi, ki se nanašajo na področja, navedena v prvem odstavku 2. člena tega sporazuma;
4. »pristojni organi«
– za Slovenijo – ministrstva, pristojna za pravne predpise iz prvega odstavka 2. člena tega sporazuma,
– za Srbijo – ministrstva, pristojna za pravne predpise iz prvega odstavka 2. člena tega sporazuma;
5. »nosilec«
zavod, sklad ali organ, pristojen za izvajanje pravnih predpisov iz prvega odstavka 2. člena tega sporazuma;
6. »pristojni nosilec«
nosilec, pri katerem je oseba zavarovana na dan vložitve zahtevka za dajatev ali storitev ali pri katerem ima ali bi imela pravico do dajatve ali storitve;
7. »organi za zvezo«
organi, pooblaščen za neposredne medsebojne stike za učinkovitejše izvajanje tega sporazuma;
8. »zavarovanec«
oseba, zavarovana po pravnih predpisih iz prvega odstavka 2. člena tega sporazuma;
9. »družinski član«
oseba, ki je kot taka določena ali priznana po pravnih predpisih iz prvega odstavka 2. člena tega sporazuma;
10. »zavarovalna doba«

doba plačevanja prispevkov in z njo izenačene dobe ter druga obdobja, ki se kot taka priznajo po pravnih predpisih pogodbenic;

11. »stalno prebivališče«

kraj, v katerem se oseba naseli z namenom, da v njem stalno živi, in v katerem je prijavljena v skladu z ustreznimi pravnimi predpisi;

12. »začasno prebivališče«

kraj, kjer se oseba začasno zadržuje ali biva;

13. »dajatev«

denarna dajatev po pravnih predpisih iz prvega odstavka 2. člena tega sporazuma;

14. »storitev«

zdravstvena storitev, vključno z ortopedskimi in drugimi pripomočki, po pravnih predpisih iz prvega odstavka 2. člena tega sporazuma;

15. »nujne zdravstvene storitve«

storitve, ki jih ni mogoče odložiti, ne da bi bilo pri tem ogroženo življenje ali zdravje osebe.

(2) Drugi izrazi v tem sporazumu imajo pomen, kakor jim ga določajo pravni predpisi v vsaki od pogodbenic.

2. člen

Pravni predpisi, na katere se sporazum nanaša

(1) Ta sporazum se nanaša:

na slovenske pravne predpise o:

- 1) zdravstvenem varstvu in obveznem zdravstvenem zavarovanju,
- 2) starševskih nadomestilih,
- 3) obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju in
- 4) zavarovanju za primer brezposelnosti;

na srbske pravne predpise o:

- 1) zdravstvenem varstvu in obveznem zdravstvenem zavarovanju,
- 2) denarnem nadomestilu za čas porodniškega dopusta,
- 3) obveznem pokojninskem in invalidskem zavarovanju in
- 4) zavarovanju za primer brezposelnosti.

(2) Ta sporazum se nanaša tudi na vse pravne predpise, ki spreminjajo ali dopolnjujejo pravne predpise iz prvega odstavka tega člena.

(3) Ta sporazum se ne nanaša na pravne predpise o drugih sistemih socialnega zavarovanja in ne na novo uvedena področja socialnega zavarovanja kakor tudi ne na sisteme, ki veljajo za žrtve vojne in njenih posledic.

3. člen

Osebe, za katere se sporazum uporablja

Ta sporazum se uporablja za:

- 1) osebe, za katere veljajo ali so veljali pravni predpisi ene ali obeh pogodbenic, in
- 2) druge osebe, ki uveljavljajo pravice na podlagi zavarovanja oseb, navedenih pod 1. točko.

4. člen

Enakopravnost pri uporabi pravnih predpisov

Pri uporabi pravnih predpisov ene pogodbenice se državljani druge pogodbenice obravnavajo enako kakor državljani prve pogodbenice, če ta sporazum ne določa drugače.

5. člen

Izplačevanje dajatev

(1) Če ta sporazum ne določa drugače, pokojnine in druge dajatve, do katerih je oseba upravičena po pravnih predpisih ene pogodbenice, ne smejo biti zmanjšane, spremenjene, zamrznjene, odvzete ali zasežene zato, ker ima upravičenec stalno ali začasno prebivališče v drugi pogodbenici.

(2) Dajatve, priznane po pravnih predpisih ene pogodbenice, se izplačujejo upravičencu s stalnim prebivališčem v drugi pogodbenici.

(3) Državljanom druge pogodbenice, ki imajo stalno prebivališče v tretji državi, izplačuje prva pogodbenica pokojnine in druge dajatve pod enakimi pogoji kakor svojim državljanom.

(4) Določbe drugega in tretjega odstavka tega člena se ne nanašajo v Sloveniji na:

- dodatek za pomoč in postrežbo,
- denarno nadomestilo, ki ga oseba prejema v zvezi z invalidnostjo,
- državno pokojnino,
- oskrbnino,
- invalidnino,
- pogrebnino,
- posmrtnino in
- denarno nadomestilo za primer brezposelnosti;

v Srbiji na:

- razliko med določenim zneskom pokojnine in najnižjim zneskom pokojnine,
- denarno nadomestilo za telesno okvaro,
- denarno nadomestilo za pomoč in postrežbo druge osebe,
- nadomestilo za pogrebne stroške in
- denarno nadomestilo za primer brezposelnosti.

6. člen

Izenačenost pravnih dejstev

(1) Če ima opravljanje dejavnosti, na podlagi katere se pridobiva dohodek, ali obvezno zavarovanje po pravnih predpisih ene pogodbenice pravni učinek na določene dajatve iz socialnega zavarovanja, ima taka dejavnost ali obvezno zavarovanje enak pravni učinek v drugi pogodbenici.

(2) Določba prvega odstavka tega člena se ne uporablja za pokojnine, pridobljene po pravnih predpisih Srbije v primeru zaposlitve ali opravljanja samostojne dejavnosti v drugi pogodbenici.

II. DEL DOLOČBE O UPORABI PRAVNIH PREDPISOV

7. člen

Splošna določba

Za obvezno zavarovanje zaposlenih oseb in oseb, ki opravljajo samostojno dejavnost, se uporabljajo pravni predpisi pogodbenice, v kateri se opravlja delo ali samostojna dejavnost, če v 8. ali 9. členu tega sporazuma ni določeno drugače.

8. člen

Napoteni delavci in druge osebe

- (1) Če delodajalec s sedežem v eni pogodbenici napoti svojega zaposlenega na delo v drugo pogodbenico, se zanj do konca 24. koledarskega meseca po začetku dela v drugi pogodbenici uporabijo pravni predpisi prve pogodbenice, kakor če bi bil še vedno zaposlen v prvi pogodbenici. Če je to delo treba podaljšati za obdobje, daljše od predvidenih 24 mesecev, se uporaba pravnih predpisov pogodbenice, v kateri ima delodajalec sedež, s soglasjem pristojnega organa pogodbenice, v kateri se delo opravlja, lahko izjemoma podaljša za največ 24 mesecev.
- (2) Osebe, ki opravljajo samostojno dejavnost v eni pogodbenici in gredo v drugo pogodbenico, da bi v krajšem obdobju opravljale takšno dejavnost, ostanejo zavarovane po pravnih predpisih prve pogodbenice, če njihovo bivanje v drugi pogodbenici ni daljše od 12 mesecev. Če navedena dejavnost traja več kakor 12 mesecev, se uporaba pravnih predpisov prve pogodbenice s soglasjem pristojnega organa pogodbenice, v kateri se dejavnost opravlja, lahko izjemoma podaljša za največ 12 mesecev.
- (3) Za potujoče osebje delodajalca, ki se ukvarja z zračnim, cestnim ali železniškim prometom, se uporabljajo pravni predpisi pogodbenice, v kateri je sedež delodajalca.
- (4) Za zaposlenega v poslovalnici ali stalnem predstavništvu delodajalca, katerega sedež je v drugi pogodbenici, se uporabljajo pravni predpisi pogodbenice, v kateri je poslovalnica ali stalno predstavništvo.
- (5) Za posadko ladje in druge osebe, ki so na njej zaposlene, se uporabljajo pravni predpisi pogodbenice, pod zastavo katere ladja plove.
- (6) Za osebe, ki opravljajo delo natovarjanja in raztovarjanja ladje, popravila ali nadzora ladje v pristanišču druge pogodbenice, se uporabljajo pravni predpisi pogodbenice, v kateri je pristanišče.
- (7) Za osebe, zaposlene v državni upravi, in druge javne uslužbenke, ki so napoteni iz ene pogodbenice v drugo, se uporabljajo pravni predpisi pogodbenice, ki jih je napotila.

9. člen

Zaposleni v diplomatskih predstavništvih in konzulatih

- (1) Za zaposlene v diplomatskih predstavništvih in konzulatih ter za zaposleno zasebno strežno osebje pri članih teh predstavništev in konzulatov, ki so napoteni v drugo pogodbenico,

se uporabljajo pravni predpisi pogodbenice, iz katere so napoteni.

(2) Za zaposlene iz prvega odstavka tega člena, ki niso napoteni, se uporabljajo pravni predpisi pogodbenice, v kateri so zaposleni, diplomatsko predstavništvo ali konzulat ter člani teh predstavništev in konzulatov, ki jih zaposlijo, pa morajo spoštovati določbe, ki veljajo za delodajalca.

(3) Ne glede na določbo drugega odstavka tega člena se lahko zaposleni, ki so državljani pogodbenice, ki ima diplomatsko predstavništvo ali konzulat, v treh mesecih od dneva zaposlitve odločijo za uporabo pravnih predpisov te pogodbenice.

10. člen

Dogovor o izjemah

Na skupno zahtevo zaposlenega in njegovega delodajalca ali osebe, ki opravlja samostojno dejavnost, se lahko pristojni organi obeh pogodbenic dogovorijo o izjemah od uporabe določb od 7. do 9. člena tega sporazuma, vendar morajo pri tem upoštevati vrsto in okoliščine zaposlitve.

III. DEL POSEBNE DOLOČBE

1. poglavje BOLEZEN IN MATERINSTVO

11. člen

Seštevanje zavarovalnih dob

Če je za pridobitev, ohranitev ali ponovno vzpostavitev pravic iz zdravstvenega zavarovanja potrebna predhodno dopolnjena določena zavarovalna doba, se zavarovalne dobe, ki se upoštevajo po pravnih predpisih pogodbenic, seštevajo, če se ne nanašajo na isto obdobje.

12. člen

Uveljavljanje pravic

(1) Zavarovanec, ki je zdravstveno zavarovan pri pristojnem nosilcu ene pogodbenice, ima pravico do nujnih zdravstvenih storitev med začasnim bivanjem v drugi pogodbenici.

(2) Če je že nastal zavarovalni primer, mora oseba, zavarovana v eni pogodbenici, pridobiti soglasje nosilcev pred začasno spremembo bivališča. Soglasje se lahko odkloni zaradi zdravstvenega stanja.

(3) Osebe iz prvega, drugega in sedmega odstavka 8. člena in iz 9. člena tega sporazuma uveljavljajo zdravstvene storitve po pravnih predpisih pogodbenice, v katero so napotene, v breme pristojnega nosilca.

(4) Za storitve večje vrednosti (ortopedski in drugi pripomočki, daljše bolnišnično zdravljenje) je potrebno predhodno soglasje pristojnega nosilca, razen če bi bilo zaradi odložitve storitve ogroženo življenje ali zdravje zavarovanca.

(5) Zavarovanec, ki je zdravstveno zavarovan pri pristojnem nosilcu ene pogodbenice in mu je ta odobril napotitev v drugo pogodbenico na zdravljenje zaradi njegovega zdravstvenega stanja,

uveljavlja zdravstvene storitve v drugi pogodbenici po pravnih predpisih te pogodbenice in v breme pristojnega nosilca.

(6) Dajatve zdravstvenega zavarovanja izplačuje pristojni nosilec v svoje breme in po svojih pravnih predpisih.

(7) Določbe tega člena se uporabljajo tudi za družinske člane zavarovanca.

(8) Družinski člani, ki so zdravstveno zavarovani pri pristojnem nosilcu ene pogodbenice, so v njegovo breme upravičeni do storitev v drugi pogodbenici, če imajo tam stalno prebivališče. Obseg, vrsta in način uveljavitve storitev se določijo po pravnih predpisih nosilca v kraju stalnega prebivališča, trajanje pravic in krog družinskih članov pa po pravnih predpisih pristojnega nosilca.

13. člen

Uživalci pokojnine in njihovi družinski člani

(1) Upravičenec, ki prejema pokojnino po pravnih predpisih obeh pogodbenic, ima pravico do zdravstvenega zavarovanja po pravnih predpisih pogodbenice, v kateri ima stalno prebivališče.

(2) Upravičenec, ki prejema pokojnino samo po pravnih predpisih ene pogodbenice, ima pa stalno prebivališče v drugi pogodbenici, ima pravico do zdravstvenih storitev po pravnih predpisih druge pogodbenice v breme pristojnega nosilca prve pogodbenice. Med začasnim bivanjem v prvi pogodbenici ima ta upravičenec pravico do nujnih zdravstvenih storitev po pravnih predpisih in v breme pristojnega nosilca te pogodbenice.

(3) Družinski člani uživalcev pokojnine, ki so zdravstveno zavarovani v eni pogodbenici in imajo stalno prebivališče v drugi pogodbenici, so upravičeni do zdravstvenih storitev v breme pristojnega nosilca.

(4) Obseg, vrsta in način uveljavljanja zdravstvenih storitev se določijo po pravnih predpisih pogodbenice, v kateri imajo stalno prebivališče, krog družinskih članov in trajanje pravic pa se določita po pravnih predpisih, ki veljajo za pristojnega nosilca.

14. člen

Nosilci, ki zagotavljajo zdravstvene storitve

Zdravstvene storitve iz 12., 13., 16. in 17. člena tega sporazuma zagotavlja:

- v Sloveniji – organizacijska enota Zavoda za zdravstveno zavarovanje Slovenije, pristojna po kraju stalnega ali začasnega prebivališča zavarovanca.
- v Srbiji – organizacijska enota Republiškega zavoda za zdravstveno zavarovanje.

15. člen

Povračilo stroškov

(1) Stroške zdravstvenih storitev povrne pristojni nosilec v dejanskem znesku, razen upravnih stroškov.

(2) Organi za zvezo se lahko dogovorijo tudi za drugačno obračunavanje stroškov.

2. poglavje POŠKODBA PRI DELU IN POKLICNA BOLEZEN

16. člen

Poškodba pri delu in poklicna bolezen

(1) Zavarovanec, ki je zaradi poškodbe pri delu ali zaradi poklicne bolezni upravičen do zdravstvenih storitev po pravnih predpisih ene pogodbenice, je med bivanjem v drugi pogodbenici upravičen do zdravstvenih storitev po pravnih predpisih, ki veljajo za nosilca v kraju začasnega prebivališča zavarovanca. Pri tem se uporabljata določbi drugega in četrtega odstavka 12. člena tega sporazuma.

(2) Stroški zdravstvenih storitev se povrnejo v skladu z določbami 15. člena tega sporazuma.

17. člen

Nesreča na poti na delo

Če zavarovanec s stalnim prebivališčem v eni pogodbenici potuje na podlagi veljavne pogodbe o zaposlitvi zaradi opravljanja dela v drugo pogodbenico brez prekinitve in po najkrajši poti ter doživi med potovanjem v kraj zaposlitve nesrečo, zagotovi ustrezne storitve in dajatve nosilec druge pogodbenice skladno s svojimi pravnimi predpisi o zavarovanju za primer poškodbe pri delu. Enako velja tudi za nesrečo, ki jo doživi oseba po vrnitvi v državo stalnega prebivališča neposredno po poteku pogodbe o zaposlitvi, na podlagi katere je bila v drugi pogodbenici.

18. člen

Dajatev v primeru poklicne bolezni

(1) Če je treba v primeru poklicne bolezni upoštevati pravne predpise obeh pogodbenic, se dajatev odobri le po pravnih predpisih tiste pogodbenice, v kateri je zavarovanec nazadnje opravljal delo, ki lahko povzroči to poklicno bolezen, če zavarovanec po teh pravnih predpisih izpolnjuje pogoje.

(2) Če je zavarovanec v eni pogodbenici že pridobil pravico do dajatve zaradi poklicne bolezni, mora pristojni nosilec te pogodbenice še naprej zagotavljati dajatev tudi ob poslabšanju bolezni. Če pa je zavarovanec po uveljavitvi dajatve v prvi pogodbenici v drugi pogodbenici opravljal delo, pri katerem obstaja enako tveganje za poklicno bolezen, zaradi katere je že pridobil pravico do dajatve, mora dajatev zaradi poslabšanja te bolezni zagotavljati nosilec druge pogodbenice.

3. poglavje DENARNO NADOMESTILO ZA ČAS PORODNIŠKEGA DOPUSTA IN STARŠEVSKO NADOMESTILO

19. člen

Denarno nadomestilo za čas porodniškega dopusta in starševsko nadomestilo

(1) Osebe, ki imajo pravico do denarnega nadomestila za čas porodniškega dopusta ali starševskega nadomestila po pravnih predpisih ene pogodbenice in spremenijo stalno ali začasno prebivališče z odhodom v drugo pogodbenico, zadržijo to pravico po pravnih predpisih prve pogodbenice.

(2) Če je za pridobitev pravice do denarnega nadomestila za čas porodniškega dopusta ali starševskega nadomestila po pravnih predpisih pogodbenice, ki dajatev zagotavlja, potrebna predhodna zavarovalna doba, se po potrebi seštevajo zavarovalne dobe v obeh pogodbenicah, če se ne nanašajo na isto obdobje.

(3) Če je višina denarnega nadomestila za čas porodniškega dopusta ali starševskega nadomestila odvisna od višine predhodne plače oziroma zaslužka upravičenca in je upravičenec dopolnil predpisano zavarovalno dobo po drugem odstavku tega člena, se kot predhodna plača ali zaslužek upošteva samo plača ali zaslužek, ki ga je upravičenec pridobil v pogodbenici, ki zagotavlja pravico do denarnega nadomestila za čas porodniškega dopusta ali starševskega nadomestila, in sicer tako, da se plača ali zaslužek v tej državi šteje kot plača ali zaslužek v celotnem predpisanem obdobju.

(4) Osebi iz prvega odstavka tega člena se nadomestilo za čas porodniškega dopusta ali starševsko nadomestilo izplačuje v pogodbenici, ki je priznala pravico.

4. poglavje STAROST, INVALIDNOST IN SMRT

20. člen

Seštevanje zavarovalnih dob

(1) Če je zavarovanec dopolnil zavarovalni dobi po pravnih predpisih obeh pogodbenic, se pri pridobitvi, ohranitvi ali ponovnem priznanju pravice do dajatev zavarovalni dobi seštejeta, če se ne nanašata na isto obdobje. V kolikšni meri in kako se upoštevajo zavarovalne dobe, določajo pravni predpisi pogodbenice, v kateri je zavarovanec dopolnil te zavarovalne dobe, če ni s tem sporazumom določeno drugače.

(2) Če z uporabo prvega odstavka tega člena niso izpolnjeni pogoji za priznanje pravice do dajatve, pristojni nosilec upošteva za državljanke pogodbenic tudi zavarovalne dobe, dopolnjene v tretjih državah, s katerimi sta obe pogodbenici sklenili sporazume o socialnem zavarovanju oziroma socialni varnosti, v katerih je predvideno seštevanje zavarovalnih dob. Če je s tretjo državo sklenila sporazum samo ena pogodbenica, nosilec te pogodbenice upošteva za svoje državljanke tudi zavarovalno dobo, dopolnjeno v tretji državi.

(3) Zavarovalne dobe, dopolnjene v drugi pogodbenici, se upoštevajo le v dejanskem trajanju.

(4) Če je po pravnih predpisih ene pogodbenice pravica do določenih dajatev pogojena z dopolnitvijo zavarovalne dobe pri opravljanju določenega poklica ali dela ali v določenem poklicu, za katerega obstaja poseben sistem, nosilec te pogodbenice upošteva tudi zavarovalno

dobu, ki je po pravnih predpisih druge pogodbenice dopolnjena pri opravljanju določenega poklica ali dela ali v ustreznem sistemu.

(5) Če po pravnih predpisih ene pogodbenice zavarovalna doba ali določeno dejansko stanje podaljša obdobje, v katerem mora biti za uveljavitev pravice do dajatve dopolnjena zavarovalna doba, se to obdobje podaljša z dopolnitvijo ustrezne zavarovalne dobe ali z upoštevanjem določenega dejanskega stanja (prejemanje pokojnine, dajatve za primer bolezni, poškodbe pri delu, brezposelnosti) v drugi pogodbenici.

21. člen

Določitev samostojne dajatve

Če obstaja po pravnih predpisih ene pogodbenice pravica do dajatve brez seštevanja zavarovalnih dob, nosilec te pogodbenice določi dajatev le na podlagi zavarovalne dobe, ki jo upošteva po svojih pravnih predpisih.

22. člen

Določitev sorazmernega dela dajatve

Če zavarovanec ali njegov družinski član izpolnjuje pogoje za dajatev le ob upoštevanju 20. člena tega sporazuma, se pravica do dajatve ugotavlja tako:

- 1) nosilec vsake pogodbenice po pravnih predpisih, ki veljajo zanj, ugotovi, ali določena oseba s seštevanjem zavarovalnih dob, kakor je določeno v 20. členu tega sporazuma, po teh pravnih predpisih izpolnjuje pogoje za priznanje pravice do dajatve;
- 2) nosilec vsake pogodbenice izračuna teoretični znesek dajatve, ki bi pripadal, če bi bila skupna zavarovalna doba, ki se upošteva za izračun dajatve, dopolnjena po pravnih predpisih, ki jih uporablja. Če znesek dajatev ni odvisen od dolžine zavarovalne dobe, se upošteva kot teoretični znesek;
- 3) na podlagi tega zneska nosilec vsake pogodbenice določi znesek, ki ga mora izplačevati, v sorazmerju med dolžino zavarovalne dobe, dopolnjene po svojih pravnih predpisih, in skupno zavarovalno dobo;
- 4) če je pri izvajanju 3. točke tega člena skupna zavarovalna doba, ki se upošteva po pravnih predpisih pogodbenic, in zavarovalna doba iz drugega odstavka 20. člena tega sporazuma, daljša od najdaljše zavarovalne dobe, ki je po pravnih predpisih ene pogodbenice določena za odmero višine dajatve, se sorazmerni znesek za izplačevanje izračuna v sorazmerju med zavarovalno dobo, ki se upošteva po pravnih predpisih te pogodbenice, in njeno najdaljšo zavarovalno dobo;
- 5) če se po pravnih predpisih ene pogodbenice znesek dajatve izračuna na podlagi zaslužka, pokojninske osnove, zavarovalne osnove ali vplačanega prispevka v določenem obdobju, pristojni nosilec upošteva zaslužek, pokojninsko osnovo, zavarovalno osnovo ali vplačani prispevek izključno iz zavarovalnega obdobja, dopoljenega po pravnih predpisih, ki jih uporablja.

23. člen

Zmanjšanje, ukinitvev in prenehanje izplačila pokojnin

Ne glede na pravne predpise pogodbenic o zmanjšanju, ukinitvi ali prenehanju izplačevanja pokojnine zaradi pridobitve pravice do dveh ali več pokojnin prejemanje pokojnine po pravnih predpisih ene pogodbenice ne vpliva na pravico upravičenca, da hkrati prejema pokojnino, pridobljeno v skladu s pravnimi predpisi druge pogodbenice. To ne velja za pokojnine, ki se v obeh pogodbenicah priznajo ali izplačujejo za iste zavarovalne dobe.

24. člen

Zavarovalna doba, krajša od dvanajstih mesecev

(1) Če zavarovalna doba, ki se upošteva po pravnih predpisih ene pogodbenice, ne znaša skupaj dvanajst mesecev, se ne prizna nobena dajatev, razen če po teh pravnih predpisih obstaja pravica do dajatve samo na podlagi te zavarovalne dobe.

(2) V tem primeru nosilec druge pogodbenice pri uveljavitvi, ohranitvi ali ponovnem priznanju pravice do dajatve in pri določitvi njene višine upošteva samo zavarovalno dobo, za katero so bili plačani prispevki, kakor če bi bila dopolnjena po pravnih predpisih, ki jih uporablja.

5. poglavje DAJATVE V PRIMERU SMRTI

25. člen

Dajatve v primeru smrti

Če upravičenec prejema pokojnino po pravnih predpisih obeh pogodbenic, se za dajatve v primeru smrti uporabljajo izključno pravni predpisi tiste pogodbenice, v kateri je imela umrla oseba stalno prebivališče.

6. poglavje BREZPOSELNOST

26. člen

Seštevanje zavarovalnih dob

Zavarovalna doba, dopolnjena z obveznim zavarovanjem po pravnih predpisih ene pogodbenice, se v potrebnih meri upošteva pri uveljavljanju pravice do denarnega nadomestila za primer brezposelnosti po pravnih predpisih druge pogodbenice, če brezposelni v pogodbenici, v kateri uveljavlja nadomestilo, izpolnjuje pogoje za uveljavitev pravice za primer brezposelnosti v skladu s pravnimi predpisi te pogodbenice in če pri tem niso kršeni predpisi o zaposlovanju tujcev. Zavarovalne dobe, dopolnjene v obeh pogodbenicah, se seštevajo, če se ne nanašajo na ista obdobja.

IV. DEL RAZNE DOLOČBE

27. člen

Izvajanje sporazuma

(1) Pristojni organi z administrativnim dogovorom, ki začne veljati hkrati s tem sporazumom, določijo način izvajanja tega sporazuma.

(2) Z dogovorom iz prvega odstavka tega člena pristojni organi zaradi učinkovitejšega izvajanja in za vzpostavitev enostavnega in hitrega sodelovanja med nosilci obeh pogodbenic določijo organe za zvezo.

(3) Pristojni organi in organi za zvezo pogodbenic se obveščajo o:

1) vseh ukrepov, ki jih bodo sprejeli za uporabo tega sporazuma;

2) vseh spremembah pravnih predpisov v zvezi z uporabo tega sporazuma najpozneje v šestdesetih dneh po njihovi uveljavitvi.

(4) Pri uporabi tega sporazuma si morajo pristojni organi, organi za zvezo in nosilci obeh pogodbenic pomagati in ravnati kakor pri uporabi svojih pravnih predpisov. Ta pomoč je brezplačna.

(5) Pristojni organi, organi za zvezo in nosilci obeh pogodbenic lahko zaradi uporabe tega sporazuma vzpostavijo neposreden stik med seboj in z udeleženiimi osebami ali njihovimi pooblaščenici.

(6) Pristojni organi, organi za zvezo in nosilci ene pogodbenice ne smejo zavrniti vloženih zahtevkov, drugih vlog ali dopisov zato, ker so sestavljeni v uradnem jeziku druge pogodbenice.

(7) Zdravniške preglede, ki se opravljajo zaradi pridobitve pravice po pravnih predpisih ene pogodbenice, nanašajo pa se na osebe s stalnim ali začasnim prebivališčem v drugi pogodbenici, na prošnjo pristojnega nosilca in v njegovo breme opravi nosilec v kraju stalnega ali začasnega prebivališča te osebe. Zdravniške preglede, potrebne za pridobitev pravice po pravnih predpisih obeh pogodbenic, opravlja v svoje breme pristojni nosilec v kraju začasnega ali stalnega prebivališča te osebe.

28. člen

Oprostitev overitev in plačila taks

(1) Če so po pravnih predpisih ene pogodbenice pisne vloge in listine, ki se predložijo pri uporabi teh pravnih predpisov, delno ali v celoti oproščene taks, vključno s konzularnimi in upravnimi taksami, velja ta oprostitev tudi za ustrezne pisne vloge in listine, ki se predložijo pri uporabi tega sporazuma ali pravnih predpisov druge pogodbenice.

(2) Za dokumente in listine, ki se predložijo pri uporabi tega sporazuma ali pravnih predpisov ene pogodbenice službam druge pogodbenice, ni potrebna nadoveritev.

29. člen

Vlaganje zahtevkov

- (1) Zahtevki, izjave ali pravna sredstva, ki se pri uporabi tega sporazuma ali pravnih predpisov ene pogodbenice vložijo pri pristojnem organu ali nosilcu ene pogodbenice, se obravnavajo kot zahtevki, izjave ali pravna sredstva, vložena pri pristojnem organu ali nosilcu druge pogodbenice.
- (2) Zahtevek za dajatev, vложен po pravnih predpisih ene pogodbenice, se obravnava kot zahtevek za ustrezno dajatev po pravnih predpisih druge pogodbenice. To ne velja, kadar vlagatelj izrecno zahteva odložitev uveljavljanja pravic do dajatev za primer starosti po pravnih predpisih druge pogodbenice.
- (3) Zahtevke, izjave ali pravna sredstva, ki morajo biti pri uporabi pravnih predpisov ene pogodbenice v določenem roku vloženi pri nekem organu, nosilcu ali drugi pristojni službi te pogodbenice, lahko oseba vloži v enakem roku pri ustreznem organu, nosilcu ali drugi pristojni službi druge pogodbenice.
- (4) V primerih iz prvega, drugega in tretjega odstavka tega člena organi nemudoma neposredno ali s posredovanjem organov za zvezo dostavijo vložene zahtevke, izjave ali pravna sredstva ustreznemu nosilcu druge pogodbenice.

30. člen

Valuta in obračunski tečaj

- (1) Nosilec, pristojen za izplačevanje dajatev po pravnih predpisih ene pogodbenice, dajatve priznava v valuti, ki velja v pogodbenici.
- (2) Izplačila dajatev iz prvega odstavka tega člena se upravičencu, ki ima stalno prebivališče v drugi pogodbenici, izvedejo v konvertibilni valuti (EUR).
- (3) Izplačila med nosilci pogodbenc se izvedejo v konvertibilni valuti (EUR).
- (4) Pri preračunavanju dajatev v valuto druge pogodbenice se uporablja srednji tečaj, ki velja na dan, ko je nosilec nakazal dajatev organu za izplačilo zaradi izplačila v drugo pogodbenico.

31. člen

Priznavanje izvršljivih odločb

- (1) Izvršljive odločbe pristojnih upravnih organov ali nosilcev ene pogodbenice ter dokazila o zaostalih plačilih (listine) ali drugih terjatev iz socialnega zavarovanja ter zahteve za vračilo neupravičeno prejetih dajatev se priznajo tudi v drugi pogodbenici.
- (2) Priznanje se sme zavrnilo le, če je v nasprotju s pravnim redom pogodbenice, v kateri naj bi bila odločba ali listina priznana.
- (3) Na podlagi izvršljivih odločb in listin, priznanih po prvem odstavku tega člena, se opravi izvršitev v drugi pogodbenici. Izvršilni postopek poteka po pravnih predpisih, ki se uporabljajo glede izvršitve izdanih ustreznih odločb in listin v pogodbenici, v kateri se izvršitev opravi. Na izvodu odločbe ali listine mora biti potrjeno o njeni izvršljivosti (klavzula o izvršljivosti).

(4) Slovenija uporablja določbe tega člena v skladu z obveznostmi, ki izhajajo iz članstva v Evropski uniji.

32. člen

Preveč plačani zneski dajatev

(1) Nosilec ene pogodbenice, ki je izplačal dajatev v znesku, višjem od zneska, ki pripade upravičencu, lahko od nosilca druge pogodbenice zahteva, da od zaostalih zneskov dajatev, ki jih mora plačati upravičencu, zadrži preveč plačani znesek.

(2) Preveč plačani znesek iz prvega odstavka tega člena se neposredno izplača nosilcu, ki je zahteval njegovo zadržanje.

33. člen

Povrnitev škode

(1) Če je oseba v skladu s pravnimi predpisi ene pogodbenice upravičena do odškodnine za škodo, nastalo v drugi pogodbenici, preide zahtevek za odškodnino na nosilca prve pogodbenice po pravnih predpisih te pogodbenice.

(2) Če odškodninski zahtevek za istovrstne dajatve iz istega škodnega primera pripada nosilcu ene in druge pogodbenice, lahko tretji s plačilom enemu ali drugemu nosilcu z oprostilnim učinkom izpolni zahtevek obeh nosilcev. V medsebojnem razmerju morata nosilca opraviti poravnavo v sorazmernih deležih.

34. člen

Reševanje sporov

(1) Spore v zvezi z izvajanjem tega sporazuma rešujejo pristojni organi sporazumno.

(2) Če spor ni rešen po prvem odstavku tega člena v šestih mesecih od prvega predloga za začetek pogajanj, se preda arbitraži, o sestavi katere in postopku se dogovorita pogodbenici. Odločitev arbitraže je za pogodbenici dokončna in obvezujoča.

V. DEL PREHODNE IN KONČNE DOLOČBE

35. člen

Pravica do dajatev

(1) Ta sporazum se ne uporablja za pridobitev pravic do dajatev pred njegovo uveljavitvijo.

(2) Za ugotavljanje pravic do dajatev po tem sporazumu se upošteva tudi zavarovalna doba, dopolnjena po pravnih predpisih pogodbenic pred uveljavitvijo sporazuma, pri čemer se posebna doba upošteva v priznanem trajanju samo, če je priznana za obdobje pred 1. januarjem 1965.

(3) Ne glede na določbo prvega odstavka tega člena se ta sporazum uporablja tudi za zavarovalne primere, ki so nastali pred njegovo uveljavitvijo.

(4) Dajatve, ki se lahko plačajo samo na podlagi tega sporazuma, se ugotavljajo na zahtevo upravičenca.

(5) Ne glede na določbo tretjega odstavka 20. člena tega sporazuma se zavarovalna doba, dopolnjena do 7. oktobra 1991, po pravnih predpisih obeh pogodbenic, ki so veljali v času, ko sta obe pogodbenici uporabljali pravne predpise Socialistične federativne republike Jugoslavije, upošteva v trajanju, priznanem po teh pravnih predpisih.

(6) Dajatve, priznane pred uveljavitvijo tega sporazuma, se ne bodo ponovno priznavale, če ta sporazum ne določa drugače.

36. člen

Upoštevanje obdobj zavarovanja

(1) Zavarovalne dobe, dopolnjene v drugih državah, ki jih je Socialistična federativna republika Jugoslavija prevzela na podlagi mednarodnih sporazumov s temi državami, prevzame v svoje breme pogodbenica, državljan katere je zavarovanec na dan vložitve zahtevka za pokojnino. Če ima zavarovanec državljanstvo obeh pogodbenic, prevzame zavarovalne dobe v svoje breme pogodbenica, v kateri ima zavarovanec stalno prebivališče na dan vložitve zahtevka za pokojnino. Če zavarovanec ni državljan pogodbenic ali državljan katere od držav naslednic Socialistične federativne republike Jugoslavije, gredo navedene zavarovalne dobe v breme nosilca pogodbenice, katere republiški državljan je bil ta zavarovanec na dan prevzema obveznosti po mednarodnem sporazumu.

(2) Zavarovalne dobe, dopolnjene po pravnih predpisih Socialistične federativne republike Jugoslavije o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vojaških zavarovancev od 1. januarja 1973 do 7. oktobra 1991, gredo v breme pogodbenice, državljan katere je bila oseba na dan uveljavitve tega sporazuma. Če ima oseba državljanstvo obeh pogodbenic, gredo zavarovalne dobe v breme pogodbenice, v kateri ima oseba stalno prebivališče na dan uveljavitve tega sporazuma.

37. člen

Pokojnine po prejšnjih pravnih predpisih

(1) Pokojnine, ki jih je pristojni nosilec ene pogodbenice do 7. oktobra 1991 priznal po pravnih predpisih Socialistične federativne republike Jugoslavije z upoštevanjem zavarovalne dobe, dopolnjene po pravnih predpisih druge pogodbenice, ostanejo obveznost pristojnega nosilca pogodbenice, ki je te pokojnine priznal.

(2) Pokojnina, ki jo je pristojni nosilec ene pogodbenice priznal po prvem odstavku tega člena, ostane obveznost nosilca pogodbenice, ki jo je priznal in se ne preračunava niti v primeru, če pristojni nosilec druge pogodbenice prizna pokojnino ali sorazmerni del pokojnine z uporabo tega sporazuma na podlagi zavarovalne dobe, ki pri odmeri pokojnine iz prvega odstavka tega člena še ni bila upoštevana, tudi če je ta zavarovalna doba krajša od 12 mesecev.

(3) Pokojnine, ki jih je pristojni nosilec ene pogodbenice priznal v sorazmernem delu v obdobju od 8. oktobra 1991 do začetka veljavnosti tega sporazuma z upoštevanjem zavarovalne dobe, dopolnjene po pravnih predpisih druge pogodbenice in z uporabo nekega tretjega mednarodnega sporazuma o socialnem zavarovanju z izjemo sporazumov, sklenjenih med državami, nastalimi

na območju Socialistične federativne republike Jugoslavije, se ne preračunavajo po določbah tega sporazuma. To velja tudi za tako imenovane »samostojne« pokojnine, priznane v istem obdobju na podlagi skupne zavarovalne dobe, dopolnjene po pravnih predpisih obeh pogodbenic, če je na podlagi teh zavarovalnih dob nosilec neke tretje države priznal svojo pokojnino po mednarodnem sporazumu o socialnem zavarovanju med eno od pogodbenic in to tretjo državo. (4) Po smrti uživalca pokojnine iz prvega do tretjega odstavka tega člena se določbe navedenih odstavkov uporabljajo tudi za uveljavljanje pravice družinske ali vdovske pokojnine.

38. člen

Ponovna odmera pokojnin

(1) Pokojnine, ki jih je pristojni nosilec ene pogodbenice priznal v obdobju od 8. oktobra 1991 do uveljavitve tega sporazuma tudi z upoštevanjem zavarovalne dobe, dopolnjene po pravnih predpisih druge pogodbenice, se po uradni dolžnosti ponovno odmerijo po določbah tega sporazuma. To velja tudi za pokojnine, ki so bile prvič priznane v eni pogodbenici do 7. oktobra 1991, nato pa do začetka veljavnosti tega sporazuma uveljavljene in priznane v drugi pogodbenici na podlagi pretežnosti zavarovalne dobe, dopolnjene po pravnih predpisih te pogodbenice. Dan, ko je nosilec prve pogodbenice začel postopek, se šteje kot dan vložitve zahtevka po pravnih predpisih druge pogodbenice.

(2) V postopku za ponovno odmero pokojnine nosilec druge pogodbenice ugotavlja pogoje za priznanje pravice do istovrstne pokojnine po pravnih predpisih, ki veljajo na dan uveljavitve tega sporazuma. Če je bila v prvi pogodbenici priznana pravica do invalidske pokojnine, v drugi pogodbenici pa pogoji za priznanje pravice do invalidske pokojnine niso izpolnjeni, se v drugi pogodbenici prizna pravica do starostne pokojnine, če so zanje izpolnjeni pogoji.

(3) Če pogoji za priznanje pravice do pokojnine v drugi pogodbenici na dan uveljavitve tega sporazuma niso izpolnjeni, izpolnjeni pa so na dan odločanja o pravici, se pravica do pokojnine prizna od dneva izpolnitve pogojev.

(4) Če v drugi pogodbenici pogoji za priznanje pravice v skladu z drugim in tretjim odstavkom tega člena niso izpolnjeni, nosilec prve pogodbenice po uradni dolžnosti ponovno uvede postopek za ponovno odmero pokojnine, ko bodo izpolnjeni pogoji v drugi pogodbenici.

(5) Če bi bil z uporabo prvega odstavka tega člena seštevki pokojnin, odmerjenih po pravnih predpisih obeh pogodbenic, nižji od že priznane pokojnine, ki bi se na dan ponovne odmere izplačevala po pravnih predpisih ene pogodbenice, pristojni nosilec te pogodbenice izplačuje upravičencu tudi razliko med svojo že priznano pokojnino in seštevkom pokojnin, odmerjenih po pravnih predpisih obeh pogodbenic tako:

1) upravičencu, ki je pokojnino že pridobil po pravnih predpisih ene pogodbenice in ima na dan ponovne odmere pokojnine stalno prebivališče v tej pogodbenici, pristojni nosilec pokojnino še naprej izplačuje v znesku, ki bi mu pripadal po pravnih predpisih te pogodbenice. V tem primeru pristojni nosilec druge pogodbenice izplačuje pokojnino neposredno pristojnemu nosilcu prve pogodbenice;

2) upravičencu, ki je pravico do pokojnine že pridobil v tej pogodbenici in ima na dan ponovne odmere pokojnine stalno prebivališče v drugi pogodbenici ali v neki tretji državi, izplačuje pokojnino, na novo odmerjeno po svojih pravnih predpisih, in razliko med zadnjim izplačanim zneskom prej priznane pokojnine ter seštevkom pokojnin, odmerjenih po pravnih predpisih obeh pogodbenic. Razliko iz prejšnjega stavka pristojni nosilec prve pogodbenice izplačuje, dokler

seštevek pokojnin, odmerjenih po pravnih predpisih obeh pogodbenic, ne doseže višine prej izplačevane pokojnine. Za kritje preplačila pri nosilcu prve pogodbenice, nosilec druge pogodbenice zneske svoje pokojnine izplačuje nosilcu prve pogodbenice, dokler nosilec prve pogodbenice ponovno ne odmeri pokojnine ter dokler preplačilo pri nosilcu prve pogodbenice ni poplačano, nato pa pokojnino izplačuje neposredno upravičencu. O vsaki spremembi višine pokojnine obvešča pristojnega nosilca prve pogodbenice, dokler je to potrebno.

(6) Pristojni nosilec v prvi pogodbenici ponovno odmeri pokojnino na podlagi novo ugotovljene zavarovalne dobe v skladu s tem sporazumom le, če nosilec druge pogodbenice prizna pravico do pokojnine v skladu s prvim, drugim, tretjim in četrtem odstavkom tega člena.

(7) Pravica do pokojnine, priznane in odmerjene v skladu s prvim, drugim in četrtem odstavkom tega člena, pripada od prvega dne naslednjega meseca po mesecu, v katerem je nosilec, ki je prvi priznal pravico do pokojnine, začel postopek za ponovno odmero pokojnine.

(8) Pokojnino, priznano v skladu s tem členom, nosilec druge pogodbenice nakazuje nosilcu prve pogodbenice, dokler nosilec prve pogodbenice ne sporoči, da je preplačilo poračunano in da se pokojnina druge pogodbenice lahko začne izplačevati neposredno upravičencu. Nosilec druge pogodbenice začne izplačevati pokojnino nosilcu prve pogodbenice takoj po priznanju pravice.

(9) Pokojnine, ki jih je pristojni nosilec ene pogodbenice priznal v obdobju od 8. oktobra 1991 do uveljavitve tega sporazuma na podlagi zavarovalne dobe, krajše od 12 mesecev, dopolnjene po pravnih predpisih te pogodbenice in z upoštevanjem zavarovalne dobe, dopolnjene izključno po pravnih predpisih druge pogodbenice, se ponovno odmerijo z uporabo 24. člena tega sporazuma in sedmega odstavka tega člena.

(10) Zavarovalne dobe, dopolnjene po pravnih predpisih Socialistične federativne republike Jugoslavije o pokojninskem in invalidskem zavarovanju vojaških zavarovancev, ter prevzete zavarovalne dobe iz prvega odstavka 36. člena tega sporazuma ostanejo obveznost pristojnega nosilca pogodbenice, ki je prvi priznal pokojnino.

39. člen

Ratifikacija in začetek veljavnosti

(1) Ta sporazum se ratificira.

(2) Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca po preteku meseca, v katerem sta izmenjani ratifikacijski listini.

40. člen

Trajanje in odpoved

(1) Ta sporazum se sklene za nedoločen čas. Vsaka pogodbenica ga lahko odpove s šestmesečnim odpovednim rokom ob poteku tekočega koledarskega leta, pri čemer mora biti odpoved dana pisno po diplomatski poti.

(2) Ob odpovedi tega sporazuma se njegove določbe še naprej uporabljajo za pridobljene pravice in zahtevke za uveljavitev pravic, vložene do dneva njegove odpovedi.

V potrditev tega sta pooblaščenca podpisala ta sporazum in ga opremila s pečatom.

Sestavljeno na Brdu pri Kranju dne 29. septembra 2009 v dveh izvornikih v slovenskem in srbskem jeziku, pri čemer sta obe besedili verodostojni.

Za Republiko Slovenijo
Ivan Svetlik l.r.

Za Republiko Srbijo
Rasim Ljajić l.r.